

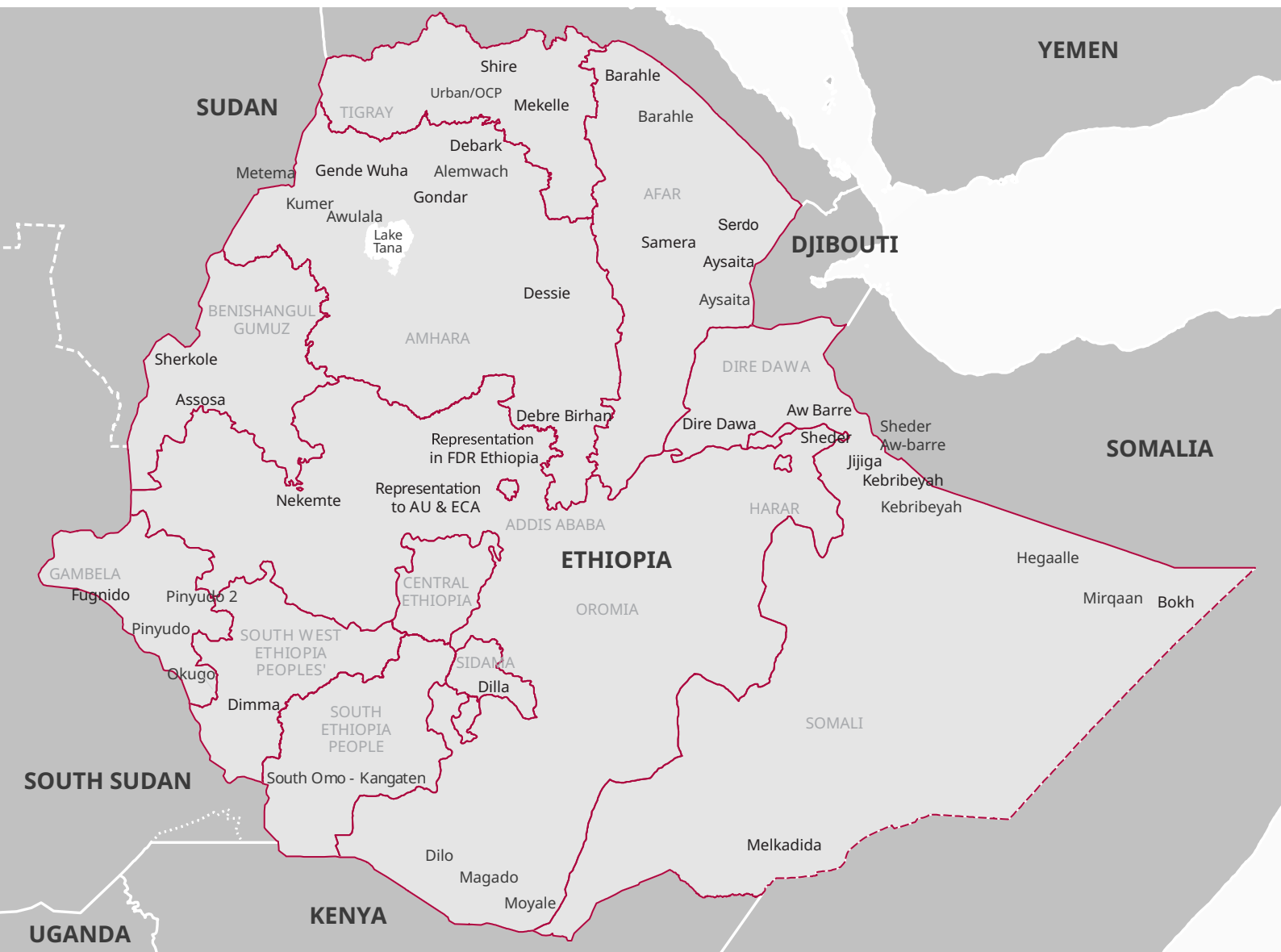

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK

STRATEGISK RAMME FOR DANMARKS ENGAGEMENT I ETIOPIEN 2025-2029

ETIOPIEN

INDHOLD

1. INTRODUKTION	4
2. KONTEKST, RISICI OG UDFORDRINGER	7
3. DANMARKS POLITISKE PRIORITETER, TIDLIGERE INDSATSER OG STYRKER	16
4. STRATEGISKE BESLUTNINGER FOR DET FREMTIDIGE ENGAGEMENT	20
5. VISION OG STRATEGISKE MÅL	22
6. TILPASNINGSDYGTIGHED OG MONITORERING AF DEN STRATEGISKE LANDERAMME	26
7. OVERBLIK OVER DET BILATERALE UDVIKLINGSPROGRAM	28
8. BUDGET	31

1. INTRODUKTION

Etiopien er en central politisk aktør både i regionen og på det afrikanske kontinent, hvor landet huser hovedsædet for Den Afrikanske Union. Samtidig er Etiopien et af verdens skrøbeligste lande; en skrøbelighed, der er markant forværret siden 2019. Landet står over for enorme politiske, sikkerhedsmæssige, økonomiske, sociale og klimarelaterede udfordringer, men rummer også stort potentiale. Etiopiens stabilitet er vigtig. Både for at imødegå irregulær migration, herunder mod Europa, og for at understøtte stabilitet i regionen. Etiopien er desuden en ambitiøs spiller i kampen mod klimaforandringer, både nationalt og internationalt, og udgør en stærk global stemme og en særdeles relevant partner på klimaområdet. I et geopolitisk perspektiv spiller Etiopien en strategisk vigtig rolle og har tætte bilaterale bånd med en række globale aktører.

Stærke partnerskaber og dialog med afrikanske lande og institutioner har aldrig været vigtigere. Afrika er en hjørnesten i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Historisk tætte bånd, der er blevet understøttet gennem udviklingssamarbejde, danner et vigtigt udgangspunkt for yderligere at styrke Danmarks engagement med afrikanske lande. Danmarks nye Afrika-strategi (lanceret i august 2024) understreger regeringens mål om at styrke dialog og engagement i Afrika. Strategien sætter retningen for en ny tilgang for Danmarks fremtidige samarbejde med afrikanske lande og danner grundlag for den strategiske ramme for Danmarks engagement i Etiopien. Samarbejdet med Etiopien er derfor vigtigt for Danmark, også i lyset af ambitionen om et stærkere dansk engagement på det afrikanske kontinent gennem ligeværdige partnerskaber baseret på en ærlig dialog om interesser.

Danmarks strategiske interesser i Etiopien omfatter udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitik. Etiopien og Danmark har fælles interesse i at fremme stabilitet og bekæmpe fattigdom, samt fælles ambitioner inden for tilpasning til og modvirkning af klimaforandringer, herunder grøn energi. Den strategiske ramme understøtter Etiopiens nationale planer og bygger på erfaring fra eksisterende engagementer, der har skabt solide resultater gennem vigtige partnerskaber. Rammen er samtidig tilpasset udviklingen i Etiopien. Som konsekvens af konflikten i det nordlige Etiopien (2020-2022) foretog EU og EU's medlemslande, heriblandt Danmark, justeringer af deres udviklingsengagementer. Fra dansk side indebærer dette tilpasning af udviklingssamarbejdet og forlængelse af det daværende landeprogram til og med 2024. På baggrund af fredsaftalen (Pretoria-aftalen) i november 2022 og efterfølgende fremskridt i aftalens implementering, besluttede EU's Udenrigsråd i april 2023 gradvist at normalisere samarbejdet med Etiopien. Et tydeligt skridt i retning af normalisering var lanceringen af EU's landeprogram for samarbejdet med Etiopien med et budget på 650 mio. EUR for 2024-2027. Også Danmark har taget vigtige skridt mod en normalisering af samarbejdet med Etiopien, herunder gennem det bilaterale udviklingssamarbejde.

Etiopien og Danmark har fælles interesse i at fremme stabilitet og bekæmpe fattigdom, samt fælles ambitioner inden for tilpasning til og modvirkning af klimaforandringer, herunder grøn energi.

Den overordnede vision for Danmarks engagement i Etiopien i perioden 2025-2029 er **at fremme modstandsdygtighed, grøn udvikling og stabilitet**. Danmarks engagement i Etiopien skal også bidrage til at reducere skrøbelighed på Afrikas Horn og til at imødegå irregulær migration.

Danmark vil realisere visionen gennem tre komplementære strategiske mål:

1. Styrke modstandsdygtighed og fremtidige muligheder.	2. Støtte konflikt sensitiv og inklusiv grøn vækst.	3. Fremme menneskerettigheder, social sammenhængskraft, fred og stabilitet.
--	---	---

Med henblik på at bekæmpe fattigdom og ulighed vil Danmark styrke modstandsdygtighed blandt Etiopiens sårbare befolkningsgrupper med fokus på fødevarer sikkerhed, livsgrundlag og beskæftigelse. Danmark vil samtidig bidrage til grøn vækst i Etiopien med indsatser på tværs af instrumenter, der støtter landets grønne ambitioner inden for landbrug, skovbrug, vand og energi. Endelig vil Danmark fremme menneskerettigheder og social sammenhængskraft gennem kritisk dialog og støtte til nationale og lokale myndigheds- og civilsamfundsaktører. Fremme af menneskerettigheder og social sammenhængskraft vil bidrage til fred og stabilitet, der også understøttes gennem Danmarks regionale engagement på Afrikas Horn.

Danmarks engagement i Etiopien vil støtte danske og etiopiske prioriteter, herunder den danske regerings Afrika-strategi. Det samlede engagement omfatter forskellige instrumenter, som f.eks. politisk dialog, udviklings samarbejde, strategisk sektorsamarbejde, støtte til civilsamfund, humanitær støtte, flygtninge- og migrationsindsatser samt handelsfremme. Danmark vil desuden samarbejde med en bred vifte af partnere, herunder centralregeringen og regionale myndigheder, multilaterale organisationer, civilsamfund og den private sektor.

I lyset af den aktuelle skrøbelige situation i Etiopien vil Danmark anvende en konfliktsensitiv og tilpasningsdygtig tilgang, som gør det muligt at justere engagementet, hvis forhold i landet tilsiger det, ligesom engagementet skal kunne tilpasses til udviklingen i politiske prioriteter. Den strategiske ramme er understøttet af et Fragility Risk and Resilience Analysis (FRRAT)-studie, der har identificeret kilder til skrøbelighed og modstandsdygtighed i landet samt fremhævet landets rige kultur såvel som den nuværende fragmentering og skrøbelighed. Analysen fremlagde tre mulige fremtidsscenerier og anbefalede en adaptiv tilgang med støtte til en række aktører og initiativer, som er afspejlet i den strategiske ramme.

Danmarks bilaterale engagement er suppleret af indsatser gennem EU på tværs af en række prioritetsområder. Ligeledes har Danmark tætte partnerskaber med FN, Verdensbanken og Den Afrikanske Union med henblik på at støtte Etiopiens økonomiske og sociale udvikling. Etiopien danner også ramme om Danmarks langvarige samarbejde med Den Afrikanske Unions Kommission (AUC), som er placeret i hovedstaden Addis Ababa. Samarbejdet med AUC om fred, sikkerhed og demokrati i Afrika har været en central del af det danske engagement gennem fire forhenværende faser af Afrika-programmet for fred (2004-2023) og vil fortsætte under det nye program, Afrikapartnerskab for fred og bæredygtighed, der forventes lanceret i 2024.

Muger, Etiopien.

Foto: Mikael Togeby

2. KONTEKST, RISICI OG UDFORDRINGER

Etiopien har en lang historie og en rig kultur. Landet oplevede høje økonomiske vækstrater på omkring 10 pct. fra 2012-2017 og generel national og international optimisme efter premierminister Abiy Ahmed kom til magten i 2018. I de seneste år har Etiopien dog været præget af en række globale og nationale kriser, herunder COVID-19 pandemien, væbnede konflikter, ustabilitet, stagneret økonomisk vækst, klimarelaterede katastrofer og demokratisk tilbagegang. Landets dybe fragmentering er tydelig og kommer til udtryk på tværs af politiske, økonomiske, sociale, miljømæssige og sikkerhedsmæssige forhold. Der er i dag udbredt usikkerhed om landets fremtid, stabilitet og udvikling. Trods gradvis forbedring er Etiopiens samarbejde med internationale partnere, herunder Danmark og EU, fortsat under pres som resultat af konflikten i det nordlige Etiopien. Den etiopiske regerings behov for ekstern støtte står over for et stærkt politisk ønske om at undgå andre landes indblanding i nationale forhold.

Samtidig rummer Etiopien stort potentiale, ikke mindst grundet landets befolkning på mere end 120 mio. mennesker, samt gode forudsætninger for at producere bl.a. vedvarende energi og landbrugsvarer samt udvinde mineraler. Etiopien har ambitiøse politiske mål om at blive et grønt foregangsland globalt, en økonomisk frontløber i Afrika og en stabiliserende faktor på Afrikas Horn.

GEOPOLITIK, REGIONALE OG INTERNATIONALE PARTNERE

Etiopien er et geopolitisk vigtigt land og er med Somalia mod øst og Sudan og Sydsudan mod vest placeret i hjertet af en yderst skrøbelig og konfliktramt region. Etiopien har potentialet til at fungere som en stabiliserende faktor i regionen, men dette potentiale er sat på spil af de seneste års konflikt i det nordlige Etiopien, samt nyligt øgede spændinger med både Eritrea og Somalia i forbindelse med premierminister Abiy Ahmeds bestræbelser på at sikre Etiopien direkte adgang til havet. Også forholdet til Egypten og Sudan har de seneste år været præget af spændinger som følge af konstruktionen af dæmningen The Great Ethiopian Renaissance Dam (GERD) over Nilen, hvor det, på trods af en længerevarende forhandlingsproces, ikke er lykkedes at finde en politisk løsning. Etiopien er fortsat et af de ledende lande i den mellemstatslige samarbejdsorganisation på Afrikas Horn, IGAD, som af den etiopiske regering ofte søges anvendt til at øge landets politiske indflydelse i regionen. Samtidig er Etiopien en betydningsfuld politisk aktør i Afrika i kraft af landets historiske rolle i kontinentets afkoloniseringsbevægelse og som værtsland for den Afrikanske Unions hovedkvarter.

På globalt plan har Etiopien historisk set spillet en væsentlig rolle på den politiske scene, bl.a. som en af de største troppebidragsydere til FN's fredsbevarende operationer. Senest har Etiopiens medlemskab af BRIKS i 2024 understreget landets globale politiske vægt, økonomiske potentiale og evne til at danne alliancer, der rækker ud over traditionelle vestlige partnere. Bilaterale

relationer med eksempelvis Rusland og Kina balanceres i forhold til Vesten. Etiopien har historisk tætte bånd til Rusland og har gennem tiden bl.a. haft en række udvekslingsprogrammer for studerende. Kinesiske lån og investeringer i infrastruktur er en væsentlig indkomstkilde for den pressede etiopiske økonomi, såvel som investeringer fra partnere i Mellemøsten og Golflandene, særligt de Forenede Arabiske Emirater og Tyrkiet.

SIKKERHED

Efter to års væbnet konflikt i det nordlige Etiopien underskrev den etiopiske regering og Tigray People's Liberation Front (TPLF) i november 2022 en fredsftale (Pretoria-aftalen). Aftalen satte punktum for de aktive kamphandlinger og genetablerede humanitær adgang til konfliktramte områder. På andre områder har implementeringen af fredsftalen dog lange udsigter. Det gælder f.eks. afvæbning, demobilisering og reintegration af eks-kombattanter, samt retsforfølgelse og retfærdighed i lyset af de mange menneskerettighedskrænkelser, der fandt sted under konflikten. Eritreiske tropper fastholder deres tilstedeværelse i grænseområderne mellem de to lande og er angiveligt ansvarlige for menneskerettighedskrænkelser mod civilbefolkningen i Tigray-regionen, også efter fredsftalen. Endeligt er omstridte områder i det vestlige og sydlige Tigray fortsat under amhariske styrkers kontrol, og mange af de internt fordrevne som følge af konflikten har derfor ikke mulighed for at vende sikkert hjem.

Pretoria-aftalen er generelt blevet mødt med utilfredshed i Amhara-regionen, særligt blandt de regionale sikkerhedsstyrker og lokale militser, som kæmpede side om side med regeringen mod TPLF, og som nu føler sig overset og utilstrækkeligt repræsenteret. Utilfredsheden eskalerede i august 2023 til en væbnet konflikt mellem lokale militser og regeringsstyrker, og kort tid efter erklærede regeringen undtagelsestilstand i hele regionen. Undtagelsestilstanden blev i februar 2024 forlænget med yderligere fire måneder. Rapporter har allerede dokumenteret omfattende menneskerettighedskrænkelser i Amhara-regionen begået af parter på begge sider af konflikten. Undtagelsestilstanden har desuden gjort det muligt for regeringen at afskære kommunikationskanaler, lukke for adgangen til internet og indføre udgangsforbud. Dette har haft konsekvenser for private virksomheder, skoler, universiteter, civilsamfundsorganisationer og mange andre, der har måttet gå under jorden eller helt lukke i månedsvis.

Flere af Etiopiens øvrige regioner har i de seneste år været vidner til tiltagende vold og konflikt – enten som følge af interne etniske stridigheder eller konflikter mellem regeringen og lokale oprørsgrupper. Somali-regionen, der grænser op til Somalia, har været offer for angreb fra Al-Shabaab. Hidtil har føderale styrker og regionalt politi formået at begrænse indflydelsen og omfanget af angrebene fra Al-Shabaab, men konflikter i andre dele af landet lægger pres på myndigheder, efterretningsvæsen og militær. Ifølge Fragility States Index fra 2023 er Etiopien verdens 11. mest skrøbelige land og et af de mest usikre lande ifølge Global Peace Index 2023, hvor landet er rangeret som nummer 151 ud af 163. Det høje konfliktniveau medfører intern fordrivelse, brud på menneskerettighederne, herunder seksuel og kønsbaseret vold, lægger bånd på økonomien, ødelægger vigtig infrastruktur og forringer levevilkår.

På globalt plan har Etiopien historisk set spillet en væsentlig rolle på den politiske scene, bl.a. som en af de største troppebidragsydere til FN's fredsbevarende operationer.

ØKONOMISK OG SOCIAL UDVIKLING

Etiopien står over for alvorlige socioøkonomiske udfordringer og er blandt de lavest rangerede lande på UNDP's indeks for menneskelig udvikling (Human Development Index) i 2023/2024 (rangeret 176 ud af 193 lande). Faldende vækstrater og høj inflation har været karakteriserende for landets økonomi siden 2019. Den kroniske mangel på udenlandsk valuta er ikke kun en væsentlig hindring for udvikling af den private sektor og tiltrækning af udenlandske investeringer, men hæmmer også regeringens evne til at finansiere import og overholde tilbagebetalingsforpligtelser for internationale lån. Konflikten i det nordlige Etiopien resulterede i en 88 pct. stigning i forsvarsudgifter til 1 mia. USD fra 2021 til 2022 og efterlod et finansieringshul på flere milliarder USD til genopbygning i konfliktramte områder. Finansieringen af offentlige ydelser er klart utilstrækkelig, og de høje inflationsrater har dertil resulteret i en mærkbar stigning i leveomkostninger i landet. For store dele af befolkningen kan lønninger ikke længere dække udgifter til basale fornødenheder, ligesom mangel på jobs, særligt for den store ungegeneration, er en markant udfordring, og udbredt frustration risikierer at blive en potentiel drivkraft for rekruttering og støtte til væbnede grupper i landets konfliktområder. Etiopien har et vigtigt socialt sikkerhedsnet (PSNP), der med årlig støtte til 8 mio. mennesker er det næststørste sociale sikkerhedsnet i Afrika (efter Sydafrika). Programmet er et centralt instrument i at bekæmpe fattigdom og ulighed, men dækker kun en brøkdel af behovene i landet. Regeringen har lanceret en omfattende økonomisk reformproces Home Grown Economic Reform Agenda, der sigter efter at øge makroøkonomisk stabilitet, kontrollere inflationen, skabe et mere gunstigt miljø for handel og investeringer samt øge produktiviteten. Reformprocessen har dog måttet vige for konflikt, tørke mv. Den 29. juli 2024 blev en gældsbehandlingsaftale mellem IMF og den etiopiske regering godkendt. Aftalen omfatter 10,5 mia. USD til udmøntningen af et omfattende 4-årigt reformprogram, der skal sikre tilbagebetalingsgarantier for Etiopiens gæld. Som del af aftalen annoncerede den etiopiske Premierminister Abiy Ahmed et omfattende makroøkonomisk reformprogram, som bl.a. omfatter en delvis liberalisering af valutaregimet. Dette forventes at få stor betydning, da det indebærer en væsentlig devaluering af den etiopiske valuta (BIRR). Etiopien modtog samlet set 4,9 mia. USD i udviklingsstøtte fra internationale partnere i 2022, hvoraf Verdensbankens IDA, USA og EU (inklusive medlemslande) var blandt de største internationale donorer.

Trods alvorlige udfordringer rummer Etiopien et stort socioøkonomisk potentiale. Etiopien er velforbundet til regionale markeder i Østafrika og på Afrikas Horn og har betydelige industrier, der bl.a. leverer kaffe, guld og landbrugsvarer til et globalt marked. Landets fem vigtigste eksportmarkeder er Somalia, USA, Tyskland, Holland og Saudi Arabien, mens de fem største eksportører til Etiopien er Kina, Indien, USA, Tyrkiet og Malaysia. Også i Etiopien er grøn energi et område med stigende internationale investeringer, og i 2023 underskrev Etiopien og de Forenede Arabiske Emirater AMEA Power en aftale om opførelsen af en 300 megawatt vindmøllefarm til et samlet beløb på 600 mio. USD. Modernisering af landbrugssektoren, der beskæftiger omkring 80 pct. af befolkningen og udgør ca. 40 pct. af landets BNP, rummer et væsentligt potentiale for Etiopiens økonomiske udvikling. Det samme gør Etiopiens voksende ungebefolkning. Unge mellem 15 og

Etiopien er velforbundet til regionale markeder i Østafrika og på Afrikas Horn og har betydelige industrier, der bl.a. leverer kaffe, guld og landbrugsvarer til et globalt marked.

29 år udgør omkring 40 pct. af Etiopiens befolkning, og der er derfor stort potentiale i at sikre, at unge modtager relevant uddannelse. På nuværende tidspunkt oplever landet dog lave resultater inden for uddannelsessektoren og rangerer på en række indikatorer under lande i Afrika syd for Sahara samt lavindkomstlande generelt, og der er betydelig forskel mellem pigers og drenges uddannelsesniveau.

DEMOKRATI OG MENNESKERETTIGHEDER

Etiopien er et føderalt demokrati med etnisk baserede regionale stater. Efter sin tiltrædelse i 2018 lancerede premierminister Abiy Ahmed en række ambitiøse demokratiske reformer. De seneste år har den politiske kontekst dog været præget af demokratiske tilbagegang, særligt efter udbruddet af væbnet konflikt i og omkring Tigray-regionen i det nordlige Etiopien (2020-2022). Næste parlamentsvalg forventes afholdt i 2026.

Etiopien rangerer som "ikke fri" på Freedom House's demokratiindeks. Rangeringen afspejler en problematisk menneskerettighedssituation, som udgør en trussel mod den sociale sammenhængskraft og politiske stabilitet i landet. I 2019 indførte Etiopien ny lovgivning på civilsamfundsområdet. Lovgivningen Civil Society Proclamation løsnede restriktioner og åbnede for et mere politisk aktivt civilsamfund i Etiopien. Civilsamfundsorganisationer begyndte åbent at arbejde med dagsorden såsom menneskerettigheder, regeringsførelse, fred og forsoning. De seneste år har imidlertid været præget af en indskrænkning af civilsamfundets råderum, og der er i dag adskillige eksempler på aktiviteter og meningstilkendegivelser i det offentlige rum, som begrænses eller kontrolleres, særligt relateret til den sikkerhedspolitiske situation i landet. Aktuelle udfordringer for civilsamfundet inkluderer forværrede vilkår for menneskerettighedsaktivister og medier, blokering af internetadgang samt vilkårlige tilbageholdelser og fængslinger. Den etiopiske menneskerettighedskommission spiller en vigtig rolle ift. at beskytte og fremme menneskerettigheder i Etiopien og fremstår i dag som en professionel, kritisk og respekteret menneskerettighedsorganisation. Korruption i Etiopien er ulovligt, men implementering af lovgivningen halter, og Etiopien er faldet på Verdensbankens Control of Corruption Indicator siden 2020 og Corruption Perceptions Index siden 2021. Omfattende politisk korruption fortsætter med at undergrave retssikkerheden, hæmme demokratiske fremskridt og bremse socioøkonomisk udvikling. I tillæg hertil trives bureaukratisk korruption på lokalt plan og bidrager til at opretholde strukturer, der forårsager ulige adgang til services, muligheder og politisk deltagelse.

EU, herunder Danmark, fastholder en åben og ærlig politisk dialog med den etiopiske regering på menneskerettighedsområdet. Dialogen har været udfordret siden konflikten i det nordlige Etiopien, som bragte den etiopiske regering i defensiven over for international involvering i landets interne anliggender, særligt ift. spørgsmål om menneskerettigheder. Dialogen mellem regeringen og EU-partnere på menneskerettighedsområdet er sidenhen forbedret, særligt efter underskrivelsen af fredsaftalen i november 2022. Det ses bl.a. ved afholdelsen af en struktureret dialog mellem EU og Etiopien i december 2023. Den etiopiske regerings transitional justice-initiativ er et vigtigt tiltag for at sikre retsforfølgelse og retfærdighed for menneskerettighedskrænkelser begået under konflikten. Det er dog endnu

uvist, om initiativet ender med at leve op til regionale og internationale menneskerettighedsstandarder. Den nationale dialogproces er et andet regeringsinitiativ med potentiale til at fremme social sammenhængskraft, varig fred og forsoning. Initiativet er stadig i forberedelsesfasen med høringer gennemført i flere af landets regioner som forberedelse til den nationale dialog.

Etiopien er et patriarkalsk samfund og står over for en række udfordringer, hvad angår ligestilling samt seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder. Skadelige traditionelle praksisser, herunder børneægteskaber og omskæring af piger og kvinder, er udbredt. Myndighederne i Etiopien har taget vigtige skridt for at fremme beskyttelse af seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder og har reduceret mødredødeligheden med 6,5 pct. årligt fra 2000 til 2020. Andelen af fødsler med tilstedeværelse af uddannet sundhedspersonale er steget fra 6 pct. i 2000 til 50 pct. i 2019. Regeringen har også taget skridt til at forbedre lovgivningen om kønsbaseret vold, men der er fortsat betydelige mangler i implementeringen. Endeligt udestår fremskridt i indfrielsen af regeringens løfte om at stoppe børneægteskaber i 2025. Konflikten i det nordlige Etiopien forværrede eksisterende udfordringer og medførte omfattende, alvorlig og systematisk seksuel og kønsbaseret vold. Som et resultat af konflikten og den omfattende tørke fra 2020-2023 er skoler lukket og piger tvunget til at afbryde deres skolegang for at forsørge deres familier.

Arba Minch, Etiopien.

Foto: Mikael Togeby

KLIMA OG MILJØ

Etiopien har ambitiøse nationale planer for klimatilpasning og reduktioner af CO₂-udledninger, bl.a. med fokus på skovforvaltning, adgang til vand samt grøn energi. Etiopiens udviklingsplan for 2020-2023 har til hensigt at reducere CO₂-udledninger med 68,8 pct. frem til 2030, og den omfattende skovrejsnings- og genopretningskampagne under Green Legacy-initiativet har et ambitiøst mål om at plante mere end 25 mia. træer. Etiopiens Climate-Resilient Green Economy (CRGE) strategi og National Adaptation Plan understreger yderligere Etiopiens stærke engagement inden for modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer.

Samtidig står Etiopien over for store udfordringer. Etiopien er et af verdens mest tørkeramte lande og mærker i disse år de negative konsekvenser af klimaforandringerne, særligt tydeliggjort ved de senere års alvorlige og tilbagevendende tørkeperioder kombineret med sæsonbestemte oversvømmelser i visse områder¹.

Etiopiens sårbarhed over for klimaforandringer forværres yderligere af landets høje fattighedsniveau og afhængighed af naturressourcer. Den deraf følgende lave tilpasningsevne gør det vanskeligt at håndtere klimarelaterede udfordringer. Mindre end 10 pct. af landbrugsjorden dyrkes med kunstvanding, hvilket gør landbrugssektoren særdeles afhængig af nedbør og dermed sårbar over for klimaforandringer, særligt i områder udsat for tørke². Vandinfrastruktur er alvorligt underudviklet og kun 50 pct. af befolkningen har direkte adgang til vand. Landets vandforsyning er i høj grad baseret på grundvand, der udgør mere end 90 pct. af husholdnings- og industriforsyningen. Utilstrækkelig data og viden har imidlertid medført et ikke-bæredygtigt og ineffektivt forbrug af vandressourcerne. Klimaforandringer forstærker disse udfordringer idet tilbagevendende tørke og oversvømmelser påvirker grundvandsdannelsen. Omkring 85 pct. af Etiopien er påvirket af moderat til meget alvorlig jordforringelse. Dette forstærker konsekvenserne af de hyppige tørker i forhold til skove og økosystemer, hvilket medfører, at naturens evne til at håndtere fremtidige klimachok er begrænset.

Konsekvenserne af klimaforandringer rammer især piger og kvinder, bl.a. i kraft af afbrudt adgang til sundhedsydelse, vand og uddannelse. Klima- og miljøforhold bidrager desuden til fordrivelse og lokale konflikter om adgang til naturressourcer. I takt med tiltagende urbaniseringen, forventes særligt hovedstaden Addis Ababa at komme under yderligere pres med en række sociale og miljømæssige udfordringer til følge. Adgang til stabil og billig energi er essentiel for at muliggøre den nødvendige strukturelle transformation af Etiopiens samfund og økonomi. Elforsyningen i Etiopien er grøn (95 pct. vandkraft og 5 pct. vindkraft), men Etiopien er fortsat stærkt afhængig af fossile brændstoffer til transport og industri. Der er indlysende fordele ved opskalering

Etiopien har ambitiøse nationale planer for klimatilpasning og reduktioner af CO₂-udledninger, bl.a. med fokus på skovforvaltning, adgang til vand samt grøn energi.

¹ www.undrr.org/publication/gar-special-report-drought-2021.

² Ministry of Environment, Forest and Climate Change (MEFCC). 2018. National Potential and Priority Maps for Tree Based Landscape Restoration in Ethiopia (version 0.0): Technical Report.

af og overgang til vedvarende energikilder i transport- og industrisektorerne, og dette er en prioritet for regeringen med henblik på at reducere de høje udgifter til diesel og benzin, der presser handelsbalancen. Endvidere har Etiopien potentiale til at eksportere grøn elektricitet og dermed reducere brugen af fossile brændstoffer i nabolande. Etiopiens tilslutning til den grønne transition blev atter bekræftet i 2023 med deltagelsen i det afrikanskledede initiativ Accelerating Access to Renewables in Africa, støttet af Danmark.

Indtil videre har Etiopien ikke formået at nå deres mål om øget elektrificering af husholdninger. Blot 20 pct. af alle husholdninger er lovligt koblet til det nationale elektricitetsnet og omkring 20 pct. har uformelle forsyninger, som ofte er svage og ustabile. Målet for den etiopiske regering er, at 96 pct. af husholdninger er lovligt tilsluttet det nationale elektricitetsnet i 2030, men med den nuværende hastighed vil man nå 26 pct. Afhængigheden af vandkraft til generering af elektricitet gør Etiopien sårbar over for mere ekstreme klimaændringer, og adgang til vand og energi kan blive en kilde til konflikt – en risiko der forventes at stige i takt med øget efterspørgsel fra en hurtigt voksende befolkning. En stor vandkraftkapacitet er dog samtidig en styrke, da det giver mulighed for at integrere andre former for vedvarende energi, f.eks. sol- og vindenergi.

Etiopien har mistet det meste af landets skovdække som følge af skovrydning og miljøbelastning. Det nuværende skovdække på 17,2 pct. er ikke tilstrækkeligt til at opretholde stabile økosystemer og sikre bæredygtig anvendelse af skovens ressourcer, særligt i lyset af det øgede pres fra klimaforandringer. Afskovning er i høj grad drevet af efterspørgslen på landbrugsjord samt tømmer til brænde og byggeri. Ikke-bæredygtigt skovbrug i Etiopien har negative konsekvenser for lokalsamfundets modstandsdygtighed over for klimarelaterede chok, og afskovning medfører erosion af bjergsider og mindsker tilgængeligheden af vandressourcer. Ydermere presses eksistensgrundlag og indkomstmuligheder i landområderne, der er afhængige af skovens ressourcer.

HUMANITÆRE UDFORDRINGER OG MIGRATION

Det vurderes, at mere end 20 mio. mennesker blandt Etiopiens 120 mio. indbyggere har behov for humanitær støtte som følge af langvarige og overlappende humanitære kriser, der sætter menneskers liv og eksistensgrundlag på spil. Omfattende tørke fra 2020 til 2023 påvirkede omkring 13 mio. mennesker. Klimarelaterede chok som tørke og tilbagevendende oversvømmelser forventes kun at blive mere hyppige og alvorlige i fremtiden. Også det høje konfliktniveau har bidraget til den humanitære krise og resulteret i omfattende intern fordrivelse. Omkring 4 mio. mennesker er internt fordrevne og er blandt landets mest sårbare grupper. Data fra 2023 indikerer, at 70 pct. af internt fordrevne er fordrevet grundet konflikter i deres lokalområder og 13 pct. som følge af tørke (resterende har angivet andre årsager). Endelig huser Etiopien omkring 1 mio. flygtninge fra Somalia, Sydsudan, Sudan og Eritrea. Etiopien fører en åben dør-politik over for flygtninge og har påtaget sig betydelige forpligtelser under Global Compact on Refugees (GCR). Landets ressourcer er imidlertid ikke tilstrækkelige til at sikre flygtninge beskyttelse og adgang til basale ydelser. Graden af fødevarer sikkerhed og underernæring er alarmerende med kritisk høje niveauer, særligt blandt internt fordrevne og flygtninge. Den humanitære

Etiopien fører en åben dør-politik over for flygtninge og har påtaget sig betydelige forpligtelser under Global Compact on Refugees (GCR). Landets ressourcer er imidlertid ikke tilstrækkelige til at sikre flygtninge beskyttelse og adgang til basale ydelser.

responsplan for 2023, der beløb sig til 4 mia. USD, var massivt underfinansieret med en dækning på blot 34 pct. af det humanitære behov. De tilgængelige ressourcer er fortsat utilstrækkelige til at dække de massive humanitære behov i Etiopien, og det er derfor nødvendigt med langsigtede løsninger på landets humanitære udfordringer.

Med en geografisk placering langs den østlige migrationsrute på Afrikas Horn er Etiopien et centralt oprindelses- og transitland for irregulær migration. Omkring 382.000 grænssekrydsninger blev registeret i 2023 (heraf omkring 72 pct. udrejsende/28 pct. indrejsende), hvoraf langt størstedelen er arbejdsmigranter på den østlige rute mod Saudi Arabien (ca. 45 pct.). Flertallet af de etiopiske migranter, der migrerer til Saudi Arabien, returneres hårdhændet til Etiopien og kommer tilbage til særligt sårbare situationer, ofte udstødt af deres familier og lokalsamfund, der forventede at modtage økonomisk støtte gennem remitter.

Fra en landsby nær Awash, Etiopien.

Foto: Mikael Togeby

Scenarier for fremtiden

Baseret på den aktuelle kontekst kan tre overordnede scenarier anføres for de kommende 1-5 år: 1) forbedring, 2) 'status quo' med bevægelse mod gradvis forværring 3) og forværring. Landets sikkerhedssituation samt regeringens evne til at håndtere stigende politisk og social fragmentering og til at adressere makroøkonomiske udfordringer udgør elementer med særlig betydning for Etiopiens stabilitet. Da de præsenterede scenarier kombinerer en række sikkerhedsmæssige, politiske og økonomiske, er der sandsynlighed for, at den reelle udvikling vil være en kombination af forbedring på nogle områder og forværring på andre. Det mest sandsynlige scenarie for de kommende år vurderes at være et sted mellem 'status quo' og 'forværring' med forventning om fortsat høje niveauer af skrøbelighed og usikkerhed.

FIGUR 1: SCENARIER

SCENARIO 1:

Forbedring

Etiopien formår at skabe holdbare politiske løsninger på centrale interne konflikter og øge den social sammenhængskraft, herunder gennem processer for at sikre retsforfølgelse for menneskerettighedskrænkelser og skabe national dialog. Regeringen implementerer økonomiske reformer, der muliggør genoptagningen af IMF's støtteprogram og forbedrer rammebetingelserne for både den private sektor og udenlandske investeringer. De positive tiltag øger landets overordnede stabilitet og menneskerettighedssituation og udgør et grundlag for at genoptage demokratiseringsprocesser og yderligere øge råderummet for civilsamfund og medier. Som følge af den positive udvikling vil samarbejde mellem Etiopiens regering og internationale partnere, herunder EU og medlemslande, forbedres

SCENARIO 2:

'Status quo' bevægende mod gradvis forværring

De grundlæggende drivkræfter bag skrøbelighed fastholdes. Konflikt og ustabilitet i flere regioner fortsætter uden reelle politiske løsninger eller erstattes af andre konflikter. Den dybe fragmentering i samfundet vedbliver og den økonomiske situation skaber yderligere spændinger. Demokratiske fremskridt lader vente på sig, menneskerettighedskrænkelser fortsætter, og civilsamfundets

råderum er fortsat under pres. Økonomiske reformer gennemføres, men det vil tage tid at adressere de strukturelle udfordringer og vanskelige vilkår for den private sektor, der hæmmer jobskabelse og vækst. Den humanitære situation i landet forbliver stort set uændret som følge af vedvarende konflikt og klimarelaterede katastrofer. Samarbejde mellem Etiopiens regering og internationale partnere, herunder EU og medlemslande, er fortsat vanskeligt, men dog muligt på nogle fælles prioritetsområder.

SCENARIO 3:

Forværring

Eksisterende eller nye væbnede konflikter eskaleres og spredes til flere dele af landet. Spændinger langs etniske skillelinjer forværres, og befolkningens tiltro til regeringen svækkes markant, mens støtten til væbnede grupper stiger. Regeringen i Addis er truet. Et udbredt sikkerheds- og regeringsvakuum i landets regioner bidrager til øget skrøbelighed. Den økonomiske situation forværres med stigning i arbejdsløshed og fattigdom til følge. Situationen i landet truer den sociale sammenhængskraft og medfører øget risici for landsdækkende borgerkrig og ultimativt risiko for fragmentering af landet. Dette kan have konsekvenser for stabiliteten på hele Afrikas Horn, herunder forholdene til nabolandene Somalia og Eritrea og medføre en stigning i fordrivelse, flygtningestrømme og humanitære behov.

3. DANMARKS POLITISKE PRIORITETER, TIDLIGERE INDSATSER OG STYRKER

Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategi fastsætter ambitionen om at styrke vores engagement i Afrika på tværs af udviklings-, udenrigs-, handels- og sikkerhedspolitik. Danmarks indsats skal bidrage til politisk stabilitet og sikkerhed, bæredygtig økonomisk udvikling og landenes strategiske uafhængighed samt dæmme op for den irregulære migration. Globalt ønsker Danmark fortsat at være et foregangsland på klimaområdet. Disse politiske prioriteter er særligt relevante ift. Danmarks partnerskab og engagement med Etiopien.

Etiopien er et godt eksempel på, hvorfor Danmark bør styrke sit engagement i Afrika. Landet har væsentlig politisk betydning globalt og vigtige politiske alliancer, et ambitiøst engagement i global klimapolitik, klart økonomisk potentiale samt stor betydning for fred og sikkerhed i Afrika, særligt på Afrikas Horn. Engagementet med Etiopien er derfor særdeles relevant i et geopolitisk perspektiv, hvor båndene til Etiopien bidrager til at balancere globale alliancer, fremme grøn omstilling samt at støtte muligheder for international økonomisk udvikling og sikkerhed på et af Europas nabokontinenter. Trods øgede spændinger med nabolandene i de seneste år fremhæver Etiopien stadig sig selv som en stabiliserende faktor i regionen, bl.a. underbygget af et stort bidrag til fredsbevarende tropper på kontinentet. Men Etiopiens rolle er kompleks. Etiopiens ønske om direkte adgang til havet afspejler landets ambitioner inden for international handel og sikkerhed, men har samtidig bidraget til belastning af forholdet til Eritrea og Somalia, hvilket risikerer yderligere at destabilisere en allerede skrøbelig region. Samarbejdet med Etiopien kræver derfor en dynamisk og strategisk tilgang.

Gennem engagement med Etiopien vil vi fremme danske kerneprioriteter om bekæmpelse af fattigdom og ulighed, fremme af demokrati, menneskerettigheder, politisk stabilitet og sikkerhed, bæredygtig økonomisk udvikling, imødegå irregulær migration og gå forrest i den globale klimaindsats med fokus på klimatilpasning og reduktion af drivhusgasudledninger. Danmark er godt rustet til at fremme disse prioriteter baseret på et omfattende eksisterende engagement gennem en række instrumenter i Etiopien. Under den strategiske ramme for 2025-2029 vil Danmark udvide engagementet på områder, hvor der allerede er opnået positive resultater og bruge erfaringer fra tidligere engagementer til at kvalificere det politiske samarbejde, valg af udviklingsinstrumenter, engagementstyper og partnerskaber. Væsentlige resultater og erfaringer, der udgør Danmarks politiske prioriteter i samarbejdet med Etiopien, er skitseret nedenfor.

FATTIGDOMSBEKÆMPELSE OG MODSTANDSDYGTIGHED

Bekæmpelse af fattigdom og ulighed er en kerneprioritet i dansk udviklingssamarbejde. I Etiopien vil Danmark støtte denne prioritet gennem bidrag til modstandsdygtighed og økonomiske muligheder med et særligt

fokus på sårbare grupper. Indsatsen vil følge Danmarks udviklingspolitiske prioriteter, der slår fast, at Danmark har en menneskerettighedsbaseret tilgang og arbejder for at beskytte de mest udsatte samt yder en særlig indsats for at fremme og beskytte pigers og kvinders rettigheder.

Under det nuværende bilaterale udviklingsprogram har Danmark ydet betydelig støtte til Etiopiens sociale sikkerhedsnet (PSNP), der bidrager til fødevarer sikkerhed for den fattigste del af Etiopiens befolkning, og er et centralt instrument i at bekæmpe fattigdom og ulighed. Danmark og Canada var i fællesskab med Verdensbanken stiftende partnere i etableringen af projektet Urban Productive Safety Nets and Jobs Programme (UPSNJP), der siden etableringen af et sikkerhedsnet i byområder i 2020 har støttet mere end 1,5 mio. mennesker. Projektet fokuserer særligt på beskæftigelse blandt unge samt støtte til flygtninge, internt fordrevne og værtssamfund. For at imødekomme de voksende behov udvides projektet i det kommende år med yderligere støtte til flygtninge og internt fordrevne. Danmark har desuden placeret sig som en strategisk partner ift. at fremme modtandsdygtighed for flygtninge, internt fordrevne og værtssamfund på tværs af humanitære, udviklings- og fredsopbygningsindsatser. Endelig er Danmark en central stemme i støtten til seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder i landet.

Danmarks styrkeområder suppleres af omfattende humanitær støtte og tilstedeværelse af strategiske civilsamfundspartnere i Etiopien, der bidrager til at fremme beskyttelse af menneskerettigheder, modstandsdygtighed og psykosocial sundhed hos de mest sårbare befolkningsgrupper, herunder flygtninge og internt fordrevne samt kvinder og piger.

GRØN VÆKST

Danmark har klare forudsætninger for at være en grøn frontløber og brobygger på klimaområdet med afsæt i vores egne ambitiøse nationale klimamål og betydelige globale engagement på klimaområdet. Etiopien har på samme måde ambitiøse nationale og internationale klimamål og er derfor en særligt relevant partner på området. Danmark har allerede et veletableret klimaengagement i Etiopien, der omfatter en række instrumenter, samt gode erfaringer med samarbejde med Etiopien på multilateralt niveau.

Danmark har i Etiopien opnået markante resultater inden for landbrug, skovbrug, vand og energi og har etableret tætte relationer med både centrale og regionale regeringsorganer. Den danske støtte til Etiopiens nationale Agricultural Transformation Institute (ATI) under det nuværende danske landeprogram har været medvirkende til at tiltrække støtte fra andre partnere og øge produktiviteten i landbruget og fødevarer sikkerheden i landet. Tilsvarende har Danmarks støtte til skovbrugssektoren ledt til bevaring af mere end 50.000 hektarer skovareal, plantning af omkring 9 mio. træer og støtte til at mere end 4.000 husholdninger i det sydvestlige Etiopien, der har øget indkomsten og evnen til at modstå klimaforandringer, styrket sit eksistensgrundlag samtidig med, at man bevarer skovene. Yderligere støtter Danmark gennem UNICEF Etiopiens One WASH National Programme, der søger at øge adgang til stabil, billig og bæredygtig vand- og sanitetstjenester.

Tilsvarende har Danmarks støtte til skovbrugssektoren ledt til bevaring af mere end 50.000 hektarer skovareal, plantning af omkring 9 mio. træer og støtte til at mere end 4.000 husholdninger i det sydvestlige Etiopien, der har øget indkomsten og evnen til at modstå klimaforandringer, styrket sit eksistensgrundlag samtidig med, at man bevarer skovene.

Danmark har bidraget til mærkbare resultater for Etiopiens grønne omstilling. Danmark støtter opførelsen af en vindmøllepark på 100 MW i Assela i Oromia-regionen, der har til formål at øge adgangen til stabil, grøn energi og forbedre energiplanlægning og -effektivitet i den etiopiske energisektor. Gennem strategisk sektorsamarbejde (SSC) i vand- og energisektoren har Danmark støttet kapacitetsopbygning i forbindelse med vand- og energiplanlægning, effektiv drift af el-nettet samt integrering af vindkraft i det etiopiske el-system. Danmarks klimaprogrammer adresserer risici for konfliktrelateret til adgang til naturressourcer og ikke-bæredygtig ressourceforvaltning ved at sikre inklusion og ligebehandling i levering af serviceydelser for at reducere marginalisering af befolkningsgrupper. For eksempel styrker indsatsen for bedre adgang til vand modstandsdygtighed over for effekterne af klimaforandringer samt reducerer potentielle konfliktriggere i tørkeudsatte områder.

SSC-programmerne engagerer sig i områder, hvor Danmark og Etiopien har en stærk fælles interesse og er et eksempel på, hvordan dansk ekspertise kan gavne Etiopien. Dette har gjort Danmark til en betroet partner i vand- og energisektoren. Den danske ambassade har gennem SSC-programmet skabt et stærkt netværk og stor viden om, hvordan danske løsninger kan imødekomme lokale udfordringer, hvorfor programmet både bidrager til at sikre bæredygtig udvikling i Etiopien og fremmer danske løsninger. Ydermere har SSC-programmerne gjort Danmark i stand til at indgå partnerskaber med Etiopien i multilaterale arenaer. Eksempelvis delte Danmark og Etiopien formandskabet for energiomstillingssporet ved UNGA i 2019.

FORSKNINGSSAMARBEJDE

Et betydeligt antal dansk-etiopiske forskningsprojekter støttet gennem Danida Fellowship Center (DFC) har fremmet det akademiske samarbejde mellem Danmark og Etiopien og skabt en stærk platform for fremtidigt engagement, ikke mindst relateret til klimadagsordenen. Igangværende samarbejdsprojekter adresserer en bred vifte af emner, heriblandt klimamigration, anstændigt arbejde og inklusiv industrialisering, globale kønsnormer og vold mod kvinder, forædlingsteknikker til dyrkning af byg, klimasmart kaffe samt omstilling til vedvarende energi. Siden den seneste finansieringsrunde i 2023 har samarbejdet haft klima som fokus, hvilket også ventes at gælde fremadrettet.

MENNESKERETTIGHEDER

Danmark vil fortsætte med at fremme demokratiske værdier og respekt for menneskerettigheder for at skabe håb og muligheder for alle. Menneskerettigheder og demokrati er samtidig det fundament, vores udviklingssamarbejde hviler på. I Etiopien må Danmark balancere mellem en principfast indsats for fremme af menneskerettigheder på den ene side og en mere pragmatisk tilgang med udgangspunkt i ligeværdige partnerskaber på den anden side. Vi vil bygge videre på eksisterende erfaring med at fremme menneskerettigheder i Etiopien, både på politisk og programmatisk niveau, hvor Danmark har opnået vigtige resultater trods en udfordret menneskerettighedskontekst. Eksempelvis har Danmarks støtte til kapacitetsopbygning af den etiopiske menneskerettighedskommission gennem Dansk Institut for Menneskerettigheder været afgørende for kommissionens evne til at varetage sit mandat. Danmark er i dag en

Et betydeligt antal dansk-etiopiske forskningsprojekter støttet gennem Danida Fellowship Center (DFC) har fremmet det akademiske samarbejde mellem Danmark og Etiopien og skabt en stærk platform for fremtidigt engagement, ikke mindst relateret til klimadagsordenen.

vigtig partner i flere nationale processer, der skal sikre retsforfølgelse, retfærdighed, fred og forsoning i Etiopien. Danmark støtter eksempelvis Etiopiens nationale dialogproces gennem UNDP, og gennem den etiopiske menneskerettighedskommission og kontoret for FN's højkommisær for menneskerettigheder (OHCHR) støtter Danmark den etiopiske regerings arbejde med at sikre retfærdighed for menneskerettighedskrænkelser under det såkaldte transitional justice-initiativ.

STABILITET OG SIKKERHED

Danmark har en stærk interesse i at støtte stabilitet og sikkerhed i Etiopien, både for at fremme udvikling og stabilitet i regionen samt for at dæmme op for irregulær migration. Danmarks engagement for fred og stabilitet i Afrika tager afsæt i vores stærke værdisæt og ønske om en regelbaseret verden, fremme af multilateralisme og stærke institutioner. Danmark og de afrikanske lande har en fælles interesse i at støtte afrikansk multilateralisme i at levere afrikanske løsninger.

Danmark har et tæt partnerskab med den Afrikanske Union, som er en vigtig aktør i at sikre stabilitet og sikkerhed på kontinentet. Med en 'whole-of-government'-tilgang, der bringer erfaringer sammen fra dansk forsvar, politi og udenrigstjeneste, har Danmark desuden en særlig styrke til at adressere freds- og sikkerhedsudfordringer på Afrikas Horn. Den første fase af Danmarks regionale Freds- og Stabiliseringsprogram (FSP) for Afrikas Horn blev lanceret i 2011 med det formål at adressere centrale sikkerhedsudfordringer i regionen samt direkte og indirekte trusler mod Danmarks sikkerhed, herunder voldelig ekstremisme. Den igangværende fjerde fase af FSP (2023-2026) har til formål at adressere grundlæggende årsager til usikkerhed på Afrikas Horn samt modarbejde Somalias, Etiopiens og Kenyas destabiliserende effekt på hinanden.

Endelig er Danmarks bilaterale indsats for at fremme menneskerettigheder og social sammenhængskraft med til at styrke grundlaget for stabilitet og sikkerhed i Etiopien.

Danmark har en stærk interesse i at støtte stabilitet og sikkerhed i Etiopien, både for at fremme udvikling og stabilitet i regionen samt for at dæmme op for irregulær migration.

4. STRATEGISKE BESLUTNINGER FOR DET FREMTIDIGE ENGAGEMENT

Danmarks omfattende engagement i Etiopien understøtter Afrika-strategiens ambition om at styrke det danske engagement i Afrika med fokus på målrettede, ligeværdige og troværdige partnerskaber baseret på ærlig, ligeværdig dialog om fælles interesser. Fælles interesser med Etiopien omfatter især den grønne dagsorden, støtte til grøn omstilling og bæredygtige løsninger samt fremme af stabilitet og muligheder i Etiopien og på Afrikas Horn samt imødegåelsen af irregulær migration. Selvom menneskerettigheder fortsat er et sensitivt område, er forbedring af menneskerettighedssituationen en central prioritet for Danmark i Etiopien og anses for at være en forudsætning for stabilitet samt et centralt samarbejdsområde i et ligeværdigt partnerskab.

På linje med regeringens Afrika-strategi har den strategiske ramme for Etiopien fokus på tæt bilateralt samarbejde med henblik på at adressere fælles udfordringer. Støtte til initiativer ledet af de centrale eller regionale myndigheder vil derfor være et vigtigt element i partnerskabet, og en normalisering af samarbejdet er nødvendig for at Etiopiens regering kan adressere landets skrøbelighed. Engagementet vil samtidig omfatte betydelig støtte til andre aktører, herunder særligt civilsamfundsaktører med henblik på at styrke lokalt drevne indsatser, samt til multilaterale partnere, der har en vigtig rolle at spille i forhold til at opbygge de etiopiske myndigheders kapacitet og bidrage til implementeringen af nationale politiske strategier og udviklingsplaner. Multilaterale partnere som Verdensbanken er desuden afgørende for at adressere de grundlæggende makroøkonomiske udfordringer, som Etiopien står over for med henblik på at styrke den etiopiske økonomis modstandsdygtighed, som er en kritisk forudsætning for udvikling på tværs af de strategiske mål.

Danske virksomheders engagement i Etiopien er fortsat lavt og afspejler de udfordrende rammebetingelser, som udenlandske virksomheder opererer under i Etiopien. Danmark vil fortsætte med at udforske muligheder for handel og investeringer i Afrika, herunder ved at adressere barrierer for handel og investeringer på både bilateralt og EU-niveau. Dette fokus imødekommer et stærkt etiopisk ønske om øget handelssamarbejde og flere udenlandske investeringer. Danmark vil fortsætte med at støtte privatsektorengagement samt indgå i dialog med de etiopiske myndigheder om at forbedre rammebetingelserne for virksomheder i landet. Danske virksomheder og dansk 'know how' kan komme til at spille en relevant rolle for at fremme adgangen til sundhed, uddannelse og grøn omstilling. Hertil vil Danmark afsøge muligheder for at fremme etiopisk eksport til europæiske markeder. Endelig vil den kommende fase af Danmarks partnerskab med den Afrikanske Union fokusere på frihandel, hvor den nylige ratificering og lancering af Den Afrikanske Frihandelsaftale (AfCFTA) er et vigtigt skridt mod at styrke samhandel mellem lande i Afrika samt et fundament for bæredygtig udvikling.

Danmarks omfattende engagement i Etiopien understøtter Afrika-strategiens ambition om at styrke det danske engagement i Afrika med fokus på målrettede, ligeværdige og troværdige partnerskaber baseret på ærlig, ligeværdig dialog om fælles interesser.

I lyset af Etiopiens nuværende skrøbelighed og usikkerhed er en konfliktsensitiv og fleksibel tilgang til samarbejdet nødvendig. Danmark prioriterer at bevare relationer med andre lande, også når vi er uenige med dem, og vi vil i Etiopien løbende tage stilling til situationen og rammebetingelserne for samarbejdet. Samarbejdet i Etiopien med en bred vifte af partnere på tværs af myndigheder, multilaterale organisationer, civilsamfund og den private sektor vil bidrage til at gøre Danmarks engagement tilpasningsdygtigt, med mulighed for løbende at justere typen og niveauet af samarbejde med konkrete partnere. Der er desuden behov for en geografisk målrettet tilgang, der kan adressere specifikke udfordringer og muligheder i Etiopiens forskellige regioner.

Danmarks engagement omfatter en række instrumenter, der reflekterer bredden af danske interesser i Etiopien. Disse inkluderer politisk dialog, et udviklingsprogram, grønt myndighedssamarbejde og særskilte programmer for fred, stabilitet og bæredygtighed i Afrika, humanitær støtte, forskningssamarbejde og privatsektorengagement. Hertil kommer kernebidrag til FN og Verdensbanken, strategiske partnerskaber med danske civilsamfundsaktører og andre dansk finansierede engagementer. Endeligt vil Danmark afsøge muligheder for kulturelt samarbejde og udveksling som fremhævet i regeringens Afrika-strategi. Det samlede engagement er udformet med henblik på at sikre en sammenhængende indsats.

Ved siden af det bilaterale engagement i Etiopien arbejder Danmark sammen med EU. Danmark arbejder for at styrke EU's engagement og positionere EU som en central partner for Etiopien med en tydelig stemme og synlig rolle. Danmark arbejder særligt på at fremme EU's engagement inden for fattigdomsbekæmpelse, modstandsdygtighed, grøn omstilling, demokrati og menneskerettigheder. De tre strategiske mål i Danmarks strategiske ramme for Etiopien har betydelige fællestræk med de tre søjler under EU's landeprogram for 2024-2027, og Danmark spiller en aktiv rolle for at sikre relevans, koordination og komplementaritet mellem den danske, EU's og andre medlemslandes engagementer. Danmark vil afsøge andre muligheder for yderligere synergier og fælles programmering, f.eks. gennem Team Europe initiativer eller Global Gateway, hvor EU og medlemslande går sammen om specifikke indsatser.

5. VISION OG STRATEGISKE MÅL

Den overordnede vision for Danmarks engagement i Etiopien i 2025-2029 er at fremme modstandsdygtighed, grøn udvikling og stabilitet i Etiopien. Dette vil også bidrage til at mindske skrøbeligheden på Afrikas Horn og reducere irregulær migration. Tre komplementære strategiske mål vil understøtte den overordnede vision. Dette afsnit udfolder politiske prioriteter og instrumenter under hvert af de tre strategiske mål.

STYRKE MODSTANDSDYGTIGHED OG FREMTIDSMULIGHEDER

At fremme modstandsdygtighed over for kriser blandt de mest sårbare befolkningsgrupper og at give økonomiske muligheder til alle vil være af afgørende betydning for at bekæmpe fattigdom og ulighed i Etiopien og dermed mindske skrøbelighed og grundlæggende årsager til migration.

Det bilaterale udviklingsprogram, strategiske partnerskaber med danske civilsamfundsaktører og humanitær støtte til Etiopien vil alle være instrumenter, der understøtter dette formål, som også fremmes gennem politisk dialog omkring implementeringen af centrale regeringsinitiativer. Formålet har klare synergier med Human Development-søjlen under EU's landeprogram 2024-2027, der har fokus på sundhed, uddannelse og fordrivelse.

SOCIALE SIKKERHEDSNET OG ANSTÆNDIGT ARBEJDE

Det sociale sikkerhedsnet, PSNP (Productive Safety Net Program), som ledes af den etiopiske regering, er landets vigtigste instrument til at bekæmpe fattigdom, ulighed og fødevarer-sikkerhed og derfor også centralt for at fremme modstandsdygtighed blandt landets skrøbelige befolkningsgrupper. Det er samtidig afgørende at skabe jobmuligheder for at imødegå den omfattende arbejdsløshed, der er blandt de primære socioøkonomiske udfordringer i landet og drivkraft for fattigdom og skrøbelighed. Dette gælder særligt i byområder og for Etiopiens store ungegeneration, samt for kvinder, der møder særlige udfordringer i at tilgå anstændigt arbejde i den formelle sektor.

BÆREDYGTIGE LØSNINGER FOR FORDREVNE

Migranter, flygtninge og internt fordrevne er blandt de mest sårbare i landet med begrænset rettighedsbeskyttelse og adgang til basale serviceydelser. Danmark vil anvende sin særlige styrke inden for rettighedsbeskyttelse og fremme af humanitær-udviklingsnexus tilgange for at skabe bæredygtige løsninger og livsgrundlag. Særlig opmærksomhed vil blive givet til kvinder og børn, som

ofte rammes særligt hårdt af kriser, og til at imødegå udfordringer relateret til klimarelateret fordrivelse. Danmarks forpligtelser til at fremme lokalisering samt geografisk målrettede indsætter er særligt relevante på dette område.

SUNDHED OG UDDANNELSE

Manglende adgang til sundhed og uddannelse er en stor udfordring i Etiopien, særligt i konfliktramte regioner. I Tigray-regionen blev 80 pct. af sundhedsfaciliteterne og 85 pct. af skolerne ødelagt under konflikten, og massiv genopbygning er nødvendig. Den etiopiske regering har lanceret en ambitiøs plan for genopbygning af konfliktramte regioner, som vil være afgørende for at styrke modstandsdygtighed. Ressourcerne til at gennemføre planen er dog langt fra tilstrækkelige.

Danmark har en særlig kapacitet og ekspertise inden for seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder, der gør os til en central partner med en stærk og respekteret stemme i en etiopisk kontekst. Den etiopiske regering støtter området og ønsker at levere fremskridt for forpligtelser om bl.a. at forhindre børneægteskaber. Adgang til rent vand, der er et centralt forhold for at forhindre spredning af smitsomme sygdomme, samt til energi er yderligere relevante områder, hvor Danmark har ekspertise. Danmarks engagement inden for uddannelse fokuserer særligt på ligestilling mellem kønnene samt fordrevne befolkningsgrupper. Danske strategiske civilsamfundspartnere har desuden væsentlig kapacitet på området, herunder med mental og psykosocial sundhed, der er særligt relevant i konfliktramte områder.

STØTTE KONFLIKTSENSITIV OG INKLUSIV GRØN VÆKST

Med grøn vækst som et af de primære interessefællesskaber mellem Danmark og Etiopien vil Danmark engagere sig i at fremme etiopiske ambitioner og adressere sårbarhed over for klimaforandringer. Etiopiens Climate-Resilient Green Economy (CRGE) strategi fokuserer på fire søjler: landbrug, skovbrug, vedvarende energi og avanceret teknologi. Danmarks engagement vil støtte implementeringen af strategien gennem indsætter med fokus på klimatilpasning og grøn udvikling. Engagementet vil tage afsæt i en konfliktsensitiv tilgang, der adresserer krydsfeltet mellem klima- og miljøforhold og konfliktdynamikker, hvilket er yderligere relevant for Danmarks fokus på neksus mellem klima, fred og sikkerhed som et af prioritetsområderne i Danmarks medlemskab af FN's Sikkerhedsråd 2025-2026. Ydermere kan samarbejde på klimaområdet agere springbræt for multilaterale alliancer, hvorigennem Danmark kan advokere for mere ambitiøse klimamål globalt.

Det danske engagement vil omfatte grønt myndighedssamarbejde, bilateral- og multilateral udviklingsstøtte og partnerskaber samt forskningssamarbejde.

Partnerskaber med den etiopiske regering, både på centralt og regionalt niveau, FN og civilsamfund samt en intensiveret positiv politisk dialog vil bidrage til at øge effekten af disse indsatser. Det strategiske formål understøttes yderligere gennem EU's landeprogram 2024-2027's søjle om Green Deal.

Danmark vil videreføre og udvide engagementet inden for aktuelle indsatsområder. Der er desuden potentiale for at øge indsatser inden for forskning og analyse med henblik på at fremme viden om løsninger på klimarelaterede udfordringer samt informere udviklingen af bæredygtige fødevarsystemer.

BÆREDYGTIGT LANDBRUG

Landbrugssektoren er rygraden i den etiopiske økonomi og dermed af afgørende betydning for økonomisk udvikling i landet. Danmark vil bygge på sin eksisterende position som strategisk partner på området og fortsætte engagementet i landbrugssektoren med et særligt fokus på at øge klimasmart landbrug, fremme anstændige jobs og bæredygtige fødevarsystemer.

VAND OG ENERGI

Danmark vil fortsætte sit stærke engagement i vand- og energisektorerne, hvor Danmark kan opnå mærkbare resultater. Danmark vil i den forbindelse fremme konfliktsensitiv forvaltning af vandressourcer, adgang til rent vand og sanitet samt adgang til grøn og billig elektricitet. Dette vil yderligere forbedre befolkningens levevilkår og sundhed og dermed bidrage til øget modstandsdygtighed.

SKOV

Bæredygtig skovbrug udgør en særskilt dansk interesse. Med udgangspunkt i gode resultater fra Danmarks igangværende indsats på området vil vi afsøge muligheder for at øge engagementet med skovbevaring og genplantning af skov i Etiopien med en konfliktsensitiv tilgang. Målet er at bidrage til klimatilpasning, beskyttelse af biodiversitet, reduktion af CO₂-udledninger og social og økonomisk udvikling for lokalsamfund.

FREMME MENNESKERETTIGHEDER, SOCIAL SAMMENHÆNGSKRAFT, FRED OG STABILITET

Etiopien er i dag præget af væbnet konflikt, demokratisk tilbagegang, et presset råderum for civilsamfundet, manglende retssikkerhed og retfærdighed samt store udfordringer på menneskerettighedsområdet. Det er alt sammen noget, der bidrager til landets ustabilitet og skrøbelighed. Der er derfor behov for at støtte fremme og beskyttelse af menneskerettigheder, social sammenhængskraft, fred og stabilitet, som, ud over at være et strategisk mål i sig selv, også danner grundlag for resultater under de to øvrige mål. Nye og vedvarende konflikter, også efter fredsftalen i Pretoria tilbage i november 2022, understreger det aktuelle behov for støtte til indsatser, der

adresserer de grundlæggende årsager til konflikt og som fremmer social sammenhængskraft, varig fred og forsoning.

Indsatser under dette strategiske mål vil omfatte politisk dialog, partnerskaber under det bilaterale landeprogram og regionale programmer for Afrikas Horn og vil have stærke synergier med strategiske civilsamfundspartneres indsatser inden for menneskerettigheder og social sammenhængskraft. Det strategiske formål støttes yderligere gennem EU's landeprograms 2024-2027 søjle om regeringsførelse og fredsopbygning.

MENNESKERETTIGHEDER OG SOCIAL SAMMENHÆNGSKRAFT

Danmarks engagement hviler på demokratiske værdier og menneskerettigheder. Politisk dialog, både bilateralt og gennem EU, vil være et nøgleinstrument for at fremme menneskerettigheder, retssikkerhed og retfærdighed. Dialogen på netop dette område har de seneste år været udfordret af vedvarende konflikt, politisk polarisering og social fragmentering, der udgør alvorlige barrierer for reelle fremskridt.

I denne kontekst er ligeværdige partnerskaber med lokale aktører og støtte til regeringsledede initiativer vigtige instrumenter for at fremme retfærdighed, fred og forsoning. Danmark vil støtte op om den etiopiske regerings transitional justice-initiativ, der skal sikre retsforfølgelse og retfærdighed for nyere tids brud på menneskerettigheder og international humanitær lov med særligt fokus på forbrydelser begået under konflikten i og omkring Tigray-regionen. Ligeledes vil Danmark fortsætte støtten til Etiopiens nationale dialogproces, der har til formål at fremme varig fred og forsoning i hele landet.

Danmarks politiske dialog og støtte til nationalt ledede processer går hånd i hånd med en bred og udvidet støtte til menneskerettighedsaktører i Etiopien. Danmark vil have særlig opmærksomhed på at fremme kvinders og pigers rettigheder samt ligestilling, herunder øge kvinders politiske engagement og lederskab.

FRED OG STABILISERING

På den multilaterale arena vil Danmark, som en af mærkesagerne under medlemskabet af FN's Sikkerhedsråd 2025-2026, arbejde for at tilpasse krisehåndtering og konfliktforebyggelse til en ny virkelighed. Dette indebærer støtte til den Afrikanske Union og regionale fredsstøttende operationer i Afrika samt nye mæglingsinitiativer. Danmarks partnerskab med den Afrikanske Union i neksuset mellem klima, fred og sikkerhed vil styrkes yderligere gennem programmet Afrikapartnerskabet for Fred og Bæredygtighed. Desuden vil Danmark fortsat følge den Afrikanske Unions monitorering af Pretoria-aftalen, der afsluttede konflikten i det nordlige Etiopien, samt indsatser for mægling mellem Etiopien og Somalia.

Danmarks engagement vil fortsat indebære målrettede freds- og stabiliseringsindsatser med fokus på sikkerhedsudfordringer i Etiopiens grænseområder. Danmarks Freds- og Stabiliseringsprogram for Afrikas Horn (2023-2026) vil især bidrage til at adressere nye og tiltagende etniske konflikter i grænseområderne til Kenya og Somalia, hvor konflikt over ressourcer og adgang til land risikerer at hæmme social sammenhængskraft og stabilitet. Endeligt vil Danmark forsætte støtten til IGAD's rolle i at mægle og neddæmme konflikter på Afrikas Horn.

6. TILPASNINGSDYGTIGHED OG MONITORERING AF DEN STRATEGISKE LANDERAMME

I lyset af den skrøbelige og uforudsigelige situation i Etiopien er kontinuerlig monitorering af kontekst og risici, særligt relateret til sikkerhed og den politiske udvikling i landet, en grundlæggende forudsætning for Danmarks fortsatte engagement.

Det vil være et delt ansvar mellem den danske ambassade i Addis Ababa og Udenrigsministeriet i København at monitorere og analysere situationen samt evaluere resultaterne af Danmarks brede engagement i Etiopien og implementeringen af den strategiske ramme. Den fortløbende analyse vil samtidig danne grundlag for overvejelser omkring behov for justeringer i tilgangen til samarbejdet, herunder brugen af specifikke instrumenter.

Ambassaden vil monitorere indsatsen administreret under ambassaden for at vurdere fremskridt og resultater samt sikre overensstemmelse med Udenrigsministeriets retningslinjer for udviklingsbistand. Ambassaden anvender en differentieret tilgang, hvor frekvens, omfang og type af monitorering baseres på individuel vurdering af risiko og relevans for hvert projekt. Monitoreringsindsatsen vil derfor have særlig opmærksomhed for projekter med betydelige risikoprofiler.

Programmer og projekter, der administreres af kontorer i Udenrigsministeriet (f.eks. humanitær støtte og strategiske civilsamfundspartnerskaber), monitoreres af det pågældende kontor i København i koordination og samarbejde med ambassaden.

Figuren på næste side viser indikatorer med relevans for monitorering af det samlede engagement.

FIGUR 2: NØGLEINDIKATORER FOR TENDENSER INDEN FOR DE TRE STRATEGISKE MÅL

1. MODSTANDSDYGTIGHED OG FREMTIDSMULIGHEDER**1: Socioøkonomisk skrøbelighed**

World Bank Human Capital Index

2. KONFLIKTSENSITIV OG INKLUSIV GRØN VÆKST**1: Klimatilpasning, modstanddygtighed over for klimaforandringer og bæredygtig forvaltning af vand**

Ethiopia Long-Term Low Emission and Climate Resilient Development Strategy, ND-GAIN Country Index on Climate Change Vulnerability, Adaptation Actions described in Ethiopia's updated National Determined Contribution

3. MENNESKERETTIGHEDER, SOCIAL SAMMENHÆNGSKRAFT, FRED OG STABILITET**1: Menneskerettigheder og regeringsførelse**

Freedom in the World Index; Reporter Without Borders' Press Freedom index; Universal Periodic Review; Mo Ibrahim governance score; Fragile States Index indicator on state legitimacy

2: Beskæftigelse blandt kvinder og unge

Afrobarometer; World Bank, "Labour force participation rate, female"

2: Produktive og bæredygtige agroøkosystemer

Ethiopia Food Systems Report; SDG 2.4.1 - Proportion of agricultural area under productive and sustainable agriculture (FAO)

2: Fred og stabilitet

Global Peace Index; Fragile States Index

3: Seksuel og reproduktiv sundhed, vold mod piger og kvinder, børneægteskaber

Ministry of Health; World Bank, Gender Data Portal: Ethiopia; World Population Dashboard Ethiopia (UNFPA)

3: Reduktion af CO₂-udledninger, skovbevaring og bæredygtig energi

Mitigation Actions described in Ethiopia's updated National Determined Contribution (2021), IEA energy security index

3: Implementering af National Dialog- og Transitional Justice-processer

Reports from OHCHR and the Ethiopian Human Rights Commission

7. OVERBLIK OVER DET BILATERALE UDVIKLINGSPROGRAM

De foregående afsnit har beskrevet det samlede danske engagement på tværs af instrumenter. Dette afsnit vil imidlertid specifikt beskrive elementer, som ventes at indgå i det bilaterale udviklingsprogram for 2025-2029, som udgør ét af instrumenterne i det samlede engagement. Det bilaterale udviklingsprogram vil være baseret på danske strategier og prioriteter, som er beskrevet i dette dokument, og støtte op om centrale etiopiske udviklingsplaner, herunder særligt Etiopiens 10-Year Development Plan 2021-2030, Home Grown Economy reform” planer, Green Legacy strategien, og Long Term Low Emission And Climate Resilient Development Strategy, samt, hvor relevant, Justice Sector Road Map. Udviklingsprogrammet vil bestå af projekter under hvert af de tre strategiske mål, der udvælges med blik for at skabe et sammenhængende engagement med indsatser, der er relevante på tværs af de strategiske mål. Alle indsatser vurderes ud fra princippet om ikke at gøre skade (Do No Harm) og leaving no one behind samt deres potentiale for at bidrage til fredelig og bæredygtig udvikling.

Danmark vil fortsætte samarbejdet med Etiopiens myndigheder, FN-organisationer, Verdensbanken, Den Etiopiske Menneskerettighedskommission, civilsamfund og den private sektor. Danmark ønsker at styrke partnerskaber med civilsamfundsorganisationer i Etiopien. Internationalt civilsamfund har demonstreret stærk kapacitet til at levere relevante indsatser, mens lokalt civilsamfund har et særligt potentiale for at bidrage positivt til landets fremtid. Vægten mellem samarbejde med myndigheder, multilaterale partnere og civilsamfund vil løbende blive vurderet med udgangspunkt i den politiske og sikkerhedsmæssige kontekst og vil blive justeret, hvis udviklingen i landet tilsiger det.

En del af landeprogrammets budget vil indledningsvist være ikke-allokerede midler. Det giver mulighed for løbende formulering af nye projekter, der tager højde for ændringer i konteksten, og som kan adressere nye formål og uforudsete udfordringer.

Indsatserne under det bilaterale udviklingsprogram vil blive implementeret af partnere, herunder bilaterale-, multilaterale- og civilsamfundspartnere. Danmarks ambassade i Etiopien vil sikre et tæt, løbende samarbejde med disse inden for ambassadens kapacitet og på strategisk niveau med fokus på at tilføre merværdi og at fremme den politiske dialog om udviklingsindsatsernes. Det overordnede mål for Danmarks udviklingspolitiske strategi er at bekæmpe fattigdom og ulighed, konflikt og fordrivelse og derigennem dæmme op for irregulær migration. Danmark ønsker at skabe håb og muligheder for det enkelte menneske, støtte retfærdige og robuste samfund og gå forrest i kampen mod klimaforandringerne. Den strategiske ramme for Danmarks engagement i Etiopien støtter op om disse udviklingspolitiske prioriteter. Menneskerettigheder er et mål i sig selv, såvel som en tværgående prioritet og et middel til at skabe et mere sikkert, modstandsdygtigt og bæredygtigt Etiopien. Ligeledes støttes ligestilling mellem kønnene som en tværgående prioritet såvel som gennem målrettede indsatser.

Danmark ønsker at skabe håb og muligheder for det enkelte menneske, støtte retfærdige og robuste samfund og gå forrest i kampen mod klimaforandringerne.

UDVIKLINGSPROJEKTER TIL STØTTE FOR MODSTANDSDYGTIGHED OG FREMTIDSMULIGHEDER

Det bilaterale udviklingsprogram vil støtte sårbare befolkningsgruppers modstandsdygtighed gennem indsatser, der sigter mod at øge fødevarer-sikkerhed og bekæmpe fattigdom. Det er forventningen at fortsætte støtte til Etiopiens nationale sociale sikkerhedsnet (PSNP), sandsynligvis gennem Verdensbankens Multi-Donor Fond. Her kan Danmark særligt arbejde for at fremme fokus på klimatilpasning i de offentlige infrastrukturprojekter, der finansieres gennem programmet. Danmark vil også overveje fortsat støtte til Urban Productive Social Safety Net and Jobs Programme (UPSNJP), der fokuserer på jobskabelse for unge samt støtter personer påvirket af fordrivelse, ligesom muligheder for andre indsatser med fokus på anstændigt arbejde skal afsøges.

Det bilaterale udviklingsprogram vil inkludere indsatser for at fremme fødevarer-sikkerhed og bæredygtige løsninger for fordrevne personer, flygtninge og værtssamfund. Samarbejde med internationale og lokale civilsamfundsorganisationer, potentielt gennem konsortier, vil afsøges som en mulighed for at skabe synergier med Danmarks strategiske civilsamfundspartnerskaber og udnytte stærke kapaciteter på disse områder.

Hertil forventes fortsat støtte til fremme af seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR), hvor Danmark kan bygge på eksisterende partnerskaber med UNFPA og UN Women. Endelig vil støtte til Etiopiens plan for genopbygning og genopretning af konfliktramte områder afsøges.

UDVIKLINGSPROJEKTER TIL STØTTE FOR KONFLIKTSENSITIV OG INKLUSIV GRØN VÆKST

Danmark vil fortsat støtte bæredygtig udvikling og klimatilpasning i Etiopien gennem en række instrumenter. Danmark forventer under det bilaterale udviklingsprogram at fortsætte sit engagement i udvikling af landbrugssektoren gennem støtte til Agricultural Transformation Institute (ATI) for at øge kapaciteten hos nationale institutioner. I dette samarbejde vil Danmark styrke sit fokus på anstændigt arbejde, bæredygtige fødevarer-systemer og grønne jobs. Med udgangspunkt i resultater fra myndighedssamarbejdet på vand og UNICEF-programmet om vand og sanitet kan det bilaterale udviklingsprogram indeholde konfliktsensitive indsatser med fokus på adgang til rent vand og sanitet, som er centralt for klimatilpasning og for at styrke sårbare befolkningers modstandsdygtighed. Dertil vil Danmark afsøge muligheden for at fortsætte og udvide engagementet i skovbevaring med en konfliktsensitiv tilgang og potentielt som del af et bredere Team Europe-initiativ. Endelig vil fortsat støtte til Etiopiens energisektor og særligt Etiopiens planer for elektrificering afsøges. Gennem engagementerne vil Danmark trække på sit partnerskab med tænketanken Adelphi for yderligere at kvalificere tilgangen til konfliktsensitiv klimatilpasning og grøn vækst. Danmark vil anlægge en holistisk tilgang til engagementet i energisektoren og tage højde for bæredygtige socioøkonomiske faktorer, herunder sammenhænge til udviklingsområder som vandforsyning, jobskabelse, industrialisering samt mindskelse af biomasseforbrug, der er afhængig af adgang til en stabil elektricitetsforsyning.

UDVIKLINGSPROJEKTER TIL STØTTE FOR MENNESKERETTIGHEDER, SOCIAL SAMMENHÆNGSKRAFT OG STABILITET

Danmark vil støtte kapacitetsopbygning af nationale myndigheder og institutioner, herunder Etiopiens menneskerettighedskommission, og samtidig udvide partnerskaber med danske/internationale og etiopiske civilsamfundsorganisationer. Den Etiopiske Menneskerettighedskommission og etiopiske civilsamfundsorganisationer løfter en vigtig opgave og har formået at udnytte de nye lovgivningsmæssige rammebetingelser for civilsamfundets råderum. Støtten bør tage hensyn til civilsamfundets operationelle kapacitet og råderum. Med udgangspunkt i resultater under det nuværende bilaterale landeprogram og anerkendelsen af de fortsatte begrænsninger for pressefrihed vil specifikke projekter til støtte for pressefrihed overvejes. Særlig opmærksomhed vil rettes mod misinformation, desinformation og hadtale, der spiller en væsentlig rolle i stigningen af konflikter, vold, social fragmentering og politisk polarisering i Etiopien. Ligeledes vil specifikke projekter til støtte for ligestilling (herunder kvinders rolle i politiske processer) udforskes.

Der forventes ligeledes dansk støtte til de etiopisk-ledede Transitional Justice- og nationale dialog-processer samt andre nationalt ledede initiativer for at implementere forpligtelser under Pretoria-aftalen, herunder støtte til nedrustning, demobilisering og reintegration (DDR), med henblik på at øge den sociale sammenhængskraft og reducere konflikt i landet. Dette vil sandsynligvis støttes gennem UNDP eller andre multilaterale partnere, som af den etiopiske regering måtte blive anmodet om at yde teknisk støtte. Hertil afsøges muligheder for komplementær støtte til andre aktører, der fremmer særligt kvinders og unges deltagelse i nationalt ledede processer. Støtte til udvalgte dele af det etiopiske civilsamfund kan være med til at sikre, at civilsamfundsaktører bidrager til nationalt ledede processer og holder myndighederne til ilden, såfremt processerne ikke lever op til internationale menneskerettighedsstandarder.

Muligheden for støtte til kulturelle projekter vil afsøges, f.eks. med fokus på etiopisk kulturs mangfoldige og rige historie eller støtte til kulturelle udvekslinger mellem Danmark og Etiopien.

En del af budgettet til dette strategiske mål forventes ikke-allokeret. Et delvist ikke-allokeret budget kan være med til at sikre nødvendig fleksibilitet i programperioden til at støtte nye mål og uforudsete udfordringer, eksempelvis med fokus på demokratisering, valgstøtte og god regeringsførelse.

8. BUDGET

I overensstemmelse med ambitionen om at styrke Danmarks engagement i Etiopien forventes et øget budget for det kommende bilaterale landeprogram på 1,4 mia. kroner for perioden 2025-2029.

Muger, Etiopien.

Foto: Mikael Togeby

STRATEGISK RAMME FOR DANMARKS ENGAGEMENT I ETIOPIEN 2025-2029

AUGUST 2024

UDENRIGSMINISTERIET

Asiatisk Plads 2
1448 København K

+45 33 92 00 00
Fax: 32 54 05 33
um@um.dk
www.um.dk

Design: Kontrapunkt

Publikationen kan downloades via:
www.um.dk

Teksten kan citeres frit.

www.um.dk